

บทความวิจัย (ม.ค. – มิ.ย. 2563)
การรักษาอัมพฤกษ์อัมพาตตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย

วันวิสา จันทวิบูลย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 10300

E-mail:nunimaru_12@hotmail.com โทร 095-9236465

ผศ.ดร.ศุภะลักษณ์ พิกคำมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 10300

E-mail:supaluk99@hotmail.com โทร0216011749ต่อ 33

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative method) ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร (document research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการรักษาอาการอัมพฤกษ์อัมพาตตามหลักการแพทย์แผนไทยที่ปรากฏในคัมภีร์แพทย์แผนไทยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทฤษฎีพื้นฐาน ที่ใช้ในการรักษาโรคอัมพฤกษ์อัมพาตและศึกษากระบวนการรักษาโรคอัมพฤกษ์อัมพาตตามหลักการแพทย์แผนไทยโดยมีการตรวจสอบหาสาเหตุของโรคตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัยที่อธิบายถึงเรื่องการแยกระยะความรุนแรงของโรคจากนั้นทำการจ่ายยารักษาและให้คำแนะนำ คัมภีร์ชวตารซึ่งกล่าวถึงโรคลม คัมภีร์กษัยกล่าวถึงโรคที่เกิดจากความเสื่อมภายในร่างกายและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญในการรักษาอาการอัมพฤกษ์อัมพาตตามหลักการแพทย์แผนไทยจำนวน 4 ท่านได้แก่ นายบุญยพร ยี่มี บุญทอง,นายสิปปกรณ์ ไสภิตสกล, นายพรชัยชนะนิธิธรรม,นายมนทณ เพชรสี ได้ให้ความเห็นด้านการแพทย์แผนไทยว่า อาการอัมพฤกษ์ อัมพาต เกิดจาก ลมอุจจิมวาตา กับ ลมอโรคมวาตา ระคนกัน ส่งผลทำให้ มีกล้ามเนื้อตึงตัวการอีกทั้งยังมีสาเหตุมาจากความเสื่อมภายในร่างกาย พบมากในวัย 50 ปีขึ้นไป และยังส่งผลให้มีโรคประจำตัวเพิ่มขึ้นเช่นโรคความดันโลหิตสูง และยังรวมถึงการได้รับอุบัติเหตุอีกด้วย การรักษาคือใช้ยารสร้อนสุขุม เช่น ยาแก้ลมฉกยาโย ยาตำหรับรักษาแก้หนาวพิการตามคัมภีร์โรคนิทาน ยาวาตาพินาศ ยาเบญจขันธ์ ยาขุมมุนวาโย กล่าวไว้ในคัมภีร์ชวตาร ยาเบญจอัมพฤกษ์ กล่าวไว้ในคัมภีร์กษัย เป็นต้น การรักษาโดยใช้ตำรับยารสร้อนสุขุมแทรกด้วยยาระบายเพื่อขับและกระจายลมในกองสมุฏฐานจากนั้นจ่ายยาบำรุงกำลังให้ร่างกายสมบูรณ์ การทำหัตถการนวดประคบและอบสมุนไพรเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและแนะนำการปรับพฤติกรรมการกินอาหารให้สัมพันธ์กับธาตุโดยรับประทานอาหารรสร้อนเพื่อช่วยในการขับลม การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงการโดยเน้นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อต่างๆ และพักผ่อนอย่างเพียงพอตามกาลสมุฏฐานการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาองค์ความรู้การวิจัยในรูปแบบของศาสตร์การแพทย์แผนไทยและสามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาในระดับวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกต่อไป

คำสำคัญ: การรักษาอัมพฤกษ์ อัมพาต , การแพทย์แผนไทย

Received: August 3 2019, Revised August 22 2019, Accepted August 27, 2019

The Treatment of Paralysis in The Recipe of Thai Traditional Medicines

Wanwisa Junwibun, SuanSunandha Rajabhat University 10330

E-mail:nunimaru_12@hotmail.com Tel. 095-9236465

Asst.Prof.Dr.Supalak Fakkham, SuanSunandhaRajabhat University 10330

E-mail:supaluk99@hotmail.com Tel.0216011749-33

Abstract

This study is the qualitative research by an in-depth interview and exploring document research of data collection. We study the theory and principle of Traditional Thai Medicine in Stroke. This study aims to know the accurate baseline treatment in Traditional Thai Medicine of Stroke including diagnosis, pathology, prescribe, and home program. The methodology is an in-dept interview in 4 Thai people including Mr.BoonyapornYeemeeBoonthong, Mr.SippakonSopisakon, Mr.Pornchaichnanithithorn & Mr.MonthonPhetsee who are the extensively experienced physicians in Traditional Thai Medicine over 10 years. The results show that pathophysiology of stoke is an underlying blood vessel diseases, or brain injury. The treatments have to use the Thai herb medicines that are able to improve the blood flow to the brain. Additionally, Thai massage with Thai herbal balls, and herb stream room are the highlight recommendation. To Keep doing strengthening and stretching exercise daily at home is also the most effective rehabilitation. We wise this study can support other researchers for their next study in Traditional Thai medicine..

Keywords: stroke, Thai traditional medicine

คำขอบคุณ: งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

จากข้อมูลสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค “ประเด็นสารรณรงค์วันอัมพาตโลก ปี 2560 รายงานว่า โรคอัมพาตหรือโรคหลอดเลือดสมอง เป็นปัญหาสาธารณสุขอันดับ 2 ของโลก ปัจจุบันประชากรทั่วโลกป่วยเป็นโรคหลอดเลือดสมองจำนวน 17 ล้านคน[1]เสียชีวิตจากโรคหลอดเลือดสมองจำนวนมาก ส่งผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม รวมถึงความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ สำหรับในประเทศไทยพบว่าอัตราการตายด้วยโรคหลอดเลือดสมองต่อประชากรแสนคน ในภาพรวมของประเทศ ปี 2557-2559 เท่ากับ 38.63, 43.54 และ 43.54 ตามลำดับ[1]ในปี พ.ศ 2551-2555 อัตราการป่วยของโรคหลอดเลือดสมองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราป่วยเพศชายสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย จำแนกตามอายุพบกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปมีอัตราการป่วยสูงสุด ตามลำดับด้านภาวะแทรกซ้อน ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง มีอัมพาตสูงสุดร้อยละ 56.19 รองลงมาคือภาวะสมองตายขาดเลือด 17.38[2]จากสถานการณ์โรคหลอดเลือดสมองของโลกและของไทยแสดงให้เห็นว่าโรคหลอดเลือดสมองเป็นภัยคุกคามประชากรทั่วโลกดังนั้นการรักษาเฉพาะกับการแพทย์แผนปัจจุบันคงไม่เพียงพอจึงควรมีการศึกษาการรักษาโดยศาสตร์การแพทย์แผนไทยร่วมด้วยเพื่อให้ผู้ป่วยมีทางเลือกในการรักษาเพิ่มมากขึ้นและลดค่าใช้จ่ายในการรักษาให้น้อยลง ซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งการแพทย์แผนไทยมีการศึกษาองค์ความรู้ประสบการณ์ของการแพทย์แผนไทยที่มีการบันทึกลงในสมุดข่อยโบราณ มีการถ่ายทอดและคัดลอกสืบทอดกันมาโดยมากตำรามักจะประกอบด้วยหลายๆ คัมภีร์แพทย์ ซึ่งในคัมภีร์แพทย์แผนไทยนี้มีการบันทึกเกี่ยวกับวิธีการตรวจและวิธีการรักษาโรคอัมพาตอัมพฤกษ์อัมพาตเอาไว้ด้วย ซึ่งได้กล่าวไว้ในหลายคัมภีร์เช่นโรคนิทานที่กล่าวถึงเรื่องราวการเกิดโรคว่าด้วยเรื่องธาตุขาดไป ธาตุกำเริบ หย่อน พิการ หมายถึงโรคประจำตัวที่เกิดขึ้นตามวัยทำให้ร่างกายเกิดความเสื่อมสภาพ ตามอายุที่มากขึ้นในคัมภีร์ขจรดาว ที่กล่าวถึงเรื่องของลมโดยมีสาเหตุ 2 ประการ คือ ลมอุทธรังคมาวตา พัดขึ้นเบื้องบนและลมอโรคมาวตา พัดลงเบื้องต่ำ ลมเกิดขึ้นในทิศเบื้องต่ำ คือลมอัมพฤกษ์ อาการอัมพฤกษ์อัมพาตเกิดจากลมอัมพฤกษ์อัมพาตอันเป็นที่ตั้งเป็นฐานแห่งลมอันมีพิษ ๖ จำพวก กระทำให้หทัยดี ตับ ม้าม ให้เศร้าหมอง เชื่อมมึน มีหัวใจระส่ำระสายซบเซา บังเกิดลมสถกกวาด ลมหทัยวตกำเริบ กระทำให้จักษุไม่เห็น โสตรประสาทมิไดยิน ชิวหาและนสิกมีรูจักรกลกลิ้งสิ่งใด หาสติสมปฤติมิได้ มีหทัยวตถูกแตกออก[3]และคัมภีร์กษัย ซึ่งโรคกษัย หมายถึง ธาตุเสื่อม เป็นภาษาบาลี-ภาษาเขมร แปลว่า ย่อม ติด กวาด รัตรัง ซึ่งถ้ากษัยไปติด กวาด รัตรัง ที่อวัยวะใดจะทำให้มีอาการชูกพอม บางครั้งพอมเหลือ อวัยวะทำงานผิดปกติ กษัยเป็นโรคแห่งความเสื่อมของทุกอวัยวะ มีชื่อเฉพาะตามตำแหน่งและอาการที่เกิด สาเหตุเกิดจาก อุบัติเหตุ การทำงานหนักหรือเกิดขึ้นจากการสึกหรอของธาตุทั้ง 4 ส่วนมากโรคกษัยเกิดขึ้นในวัยปัจฉิมวัยเป็นส่วนใหญ่[4] ซึ่งทางผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาศาสตร์การแพทย์แผนไทย จากตำรา และเอกสารต่างๆ ที่มีการจดบันทึกไว้ การศึกษานี้เพื่อศึกษาและเข้าใจ การรักษาตามแนวคิดทฤษฎีการแพทย์แผนไทยที่ปรากฏอยู่ในเอกสารตำราต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านการแพทย์แผนไทยและเป็นแนวทางการต่อยอดองค์ความรู้ในการรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เป็นองค์ความรู้การแพทย์แผนไทยสามารถเข้าใจแนวคิดพื้นฐานของโรค และการรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาตตามคัมภีร์แพทย์แผนไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการแพทย์แผนไทย เป็นการต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านเวชกรรม โดยเฉพาะแพทย์ผู้รักษาผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต
3. เป็นประโยชน์ในการวิจัย เพื่อนำไปต่อยอดได้ในงานวิจัยที่สูงขึ้นในอนาคต

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ(qualitative method)ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร(document research)และการสัมภาษณ์เชิงลึก(in-depth interview)เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการรักษาอาการอัมพฤกษ์อัมพาตตาม

หลักการแพทย์แผนไทยที่ปรากฏในคัมภีร์แพทย์แผนไทยคือคัมภีร์สมุฏฐานวินิจัยคัมภีร์โรคนิตานคัมภีร์ชวดารและคัมภีร์กษัยที่มีการอธิบายถึงสาเหตุกลไกการเกิดโรคการวินิจฉัยและการรักษาและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญในการรักษาอาการอัมพฤกษ์อัมพาตตามหลักการแพทย์แผนไทยจำนวน4ท่านได้แก่ นายบุญยพร ยี่มี บุญทอง,นายลีปกรณ โสภิตสกล,นายพรชัย ชนะนิธธรรม, นายมนทณ เพชรลี

การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้กำหนดในส่วนของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแพทย์แผนไทย โดยจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย จากองค์กรหรือสถาบัน การแพทย์แผนไทย มีรายชื่อดังต่อไปนี้

- 1.อาจารย์บุญยพร ยี่มี บุญทอง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย
- 2.อาจารย์พรชัย ชนะนิธธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย
- 3.นายลีปกรณ โสภิตสกลผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย
- 4.นายมนทณ เพชรลี ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของแพทย์แผนไทยกับการประยุกต์ใช้ตามคัมภีร์

แพทย์แผนไทย	คัมภีร์ สมุฏฐาน วินิจัย	คัมภีร์ ชวดาน	คัมภีร์กษัย	คัมภีร์โรค นิตาน	การทำหัตถการ	
					เ ล สี่ น ประธานสิบ	น ว ด ร า ช สำนัก
หมอบุญยพร ยี่มี บุญทอง	/	/	/		/	
หมอลีปกรณ โสภิตสกล	/	/			/	
หมอพรชัย ชนะนิธธรรม	/	/	/			
หมอมนทณ เพชรลี	/	/	/			/

จากการศึกษาอัมพฤกษ์ อัมพาตตามคัมภีร์แพทย์แผนไทย พบว่าไม่มีการกล่าวถึงการเกิดและการรักษาอัมพฤกษ์ อัมพาตไว้โดยตรง หากแต่เป็นการกล่าวถึงอาการที่แสดงออกมคล้ายกับอาการของโรคอัมพฤกษ์อัมพาตในปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่าคัมภีร์ที่มีการกล่าวถึงลักษณะอาการที่มีความคล้ายคลึงกับอาการอัมพฤกษ์ อัมพาต ในแผนปัจจุบันโดยวิธีตรวจร่างกายหาสาเหตุแห่งการเกิดโรคจากคัมภีร์สมุฏฐานวินิจัย เมื่อทราบอาการและสาเหตุของโรคว่ามีความเชื่อมโยงกับคัมภีร์ใดแล้วจึงกลับไปรักษาและจ่ายยาตามสาเหตุแห่งการเกิดโรคตามคัมภีร์ ซึ่งโดยส่วนมากมีอาการของโรคคล้ายกับที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ชวดาร คัมภีร์กษัย และคัมภีร์โรคนิตาน[4] ซึ่งในแต่ละคัมภีร์มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ตามอาการและสาเหตุของโรค อัมพฤกษ์ อัมพาต ในทางการแพทย์แผนไทยอาการอัมพฤกษ์อัมพาตเกิดจากลมอัมพฤกษ์อัมพาตอันเป็นที่ตั้งเป็นฐานแห่งลมอันมีพิษ ๖ จำพวก กระทำให้หทัย ดี ตับ ม้าม ให้เศร้าหมอง เชื่อมมึน มีหัวใจระส่ำระสายซบเซา บังเกิดลมสถลกวาด ลมหทัยวาทกำเริบ กระทำให้จักขุไม่เห็น โสตประสาทมิไต่ยิน ชิวหาและนาสิกมีรูจักรสกลื่นสิ่งใด หาสติสมปฤติมิได้ มีหทัยวัตถุก็แตกออกส่งผลกระทบต่อการ ๓๒ โดยเฉพาะหทัยวัตถุโดยตรง และสาเหตุจากลมทั้ง ๒ ระคนกันก็เกิดจากอาหารดิบ อาหารบูดเน่า ฯลฯ และพฤติกรรมบริโภค รวมทั้งการอยู่ในที่ร้อนที่เย็นจัด ทำให้บังเกิดลมกระทำต่อหทัยตามที่ได้

กล่าวไว้ในคัมภีร์ชวดารและมีสาเหตุจากธาตุกำเริบ หย่อน พิการและความเสื่อมที่เกิดภายในร่างกาย ที่ได้กล่าวไว้ในคัมภีร์โรค นิทานและคัมภีร์กษัย[4]แพทย์แผนไทยมีวิธีการรักษาอาการอัมพฤกษ์ อัมพาต ได้ตั้งแต่เริ่มมีสัญญาณเตือนของโรคคือ ตาพร่า มัว พุดไม่ชัดลิ้นกระด้างคางแข็ง มือเท้าชา จนถึงอาการสุดท้ายคือ มัดแก้มถ่วงคังพิการจากการศึกษาวิธีการรักษาตามคัมภีร์มีความสอดคล้องกับแนวคิดทัศนคติทางการแพทย์แผนไทยของ 4 ท่าน คือนายบุญพร ยี่มี บุญทอง, นายสิปกรณโสภิสกุล, นายพรชัย ชนานิธิ, นายมณฑล เพชรสี คือการทำการซักประวัติตรวจร่างกายตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย เพื่อตรวจดูอาการสาเหตุและระยะของโรคก่อนเพื่อให้ทราบสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดจากนั้นจะทำการจ่ายยาตามอาการซึ่งจะมีกล่าวไว้ในคัมภีร์นั่นเอง ซึ่งผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการเจ็บป่วยมากกว่าหนึ่งอาการก็เป็นได้ ดังนั้นการจ่ายยาอาจจะมีหลายตำหรับซึ่งแต่ละตำหรับอาจจะอยู่ในหลายคัมภีร์ก็เป็นได้ และนอกจากการจ่ายแล้วทั้ง 4 ท่านได้ทำการรักษาโดยการบำบัดการ โดยการนวดตามแนวเส้นประธานสิบเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของเลือดลม และแนะนำให้ผู้ป่วยทำกายบริหารทุกวันเพื่อเป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อทางการแพทย์แผนไทย อาการอัมพฤกษ์ อัมพาตเป็นโรคที่เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุมีอาการใกล้เคียงกับโรคความดันโลหิตสูงเกิดจากความเสื่อมของร่างกายมีความสัมพันธ์กันกับการแพทย์แผนปัจจุบันคือมีความผิดปกติที่มาจากสมอง ซึ่งเป็นอวัยวะสั่งการของร่างกายอาการแสดงของโรคคือ ตาพร่ามัว ปากเบี้ยว พุดไม่ชัด มึนงง วิงเวียน เหน็บชา มือเท้าตาย ซึ่งเทียบเคียงได้กับอาการทางการแพทย์แผนปัจจุบัน[6]สาเหตุของการเกิดโรคคือ มูลเหตุของโรค 8 ประการ (อาหาร อิริยาบถ อุดหนุน อดนอน อดข้าว อดน้ำ กลั้นอุจจาระ กลั้นปัสสาวะ)กินอาหารไม่ตรงเวลา ไม่ออกกำลังกาย สอดคล้องกับหลักการแพทย์แผนปัจจุบันคือ เกิดจากพฤติกรรม อายุ และพันธุกรรมการวินิจฉัยโรค การตรวจถึงสาเหตุของการเกิดโรค โดยดูจากพฤติกรรมการใช้ชีวิต อายุ อาชีพ และอาการแสดงของโรคที่แสดงออกมาแนวทางการรักษา ศาสตร์การแพทย์แผนไทยจะมีการรักษาต่างจากการรักษาทางการแพทย์แผนปัจจุบัน โดยศาสตร์การแพทย์แผนไทยจะรักษาโดยการหาสาเหตุของการเกิดโรคโดยย้อนกลับไปดูพฤติกรรมการใช้ชีวิตและตรวจดูว่าสาเหตุที่แท้จริงของอาการป่วยนั้นเกิดจากส่วนใดภายในร่างกาย โดยการรักษาจะใช้วิธีการรักษาด้วยการใช้ยาตำหรับที่กล่าวไว้ในคัมภีร์[6]ตามต้นเหตุของอาการที่แสดงออกมา ร่วมกับการรักษาโดยวิธีการบำบัดการ คือการนวดตามแนวเส้นประธานสิบ[7]ร่วมไปถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการออกกำลังกาย

อภิปรายผล

อาการอัมพฤกษ์ อัมพาตทางการแพทย์แผนไทยคือเกิดจากลมอัมพฤกษ์อัมพาตอันเป็นที่ตั้งเป็นฐานแห่งลมอันมีพิษ ๖ จำพวก กระทำให้หทัย ตี ตับ ม้าม ให้เศร้าหมอง เชื่อมมึน มีหัวใจระส่ำระสายชบเซา บังเกิดลมสัตถกาวต ลมหทัยวาท กำเริบ กระทำให้จักขุไม่เห็น โสตรประสาทมิไฉน ชิวหาและนาสิกมิรู้จักรสกลิ่นสิ่งใด หาสติสมปฤติมิได้ มีหทัยวัตถุที่แตกออก นอกจากเกิดจากความผิดปกติภายในร่างกายแล้ว อาการอัมพฤกษ์ อัมพาตก็สามารถเกิดจากอุบัติเหตุและการถูกทุบถองโอบยตีได้เช่นกัน

การรักษาอัมพฤกษ์ อัมพาต ตามคัมภีร์แพทย์แผนไทย ด้านศาสตร์การแพทย์แผนไทยจะมีการรักษาโดยการหาสาเหตุของการเกิดโรคโดยย้อนกลับไปดูพฤติกรรมการใช้ชีวิตและตรวจดูว่าสาเหตุที่แท้จริงของอาการป่วยนั้นเกิดจากส่วนใดภายในร่างกาย โดยใช้หลักการพยากรณ์โรคตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย[3] เมื่อรู้สาเหตุแห่งการเกิดโรคแล้วนั้นจึงมีการแต่งยาในการรักษา อัมพฤกษ์ อัมพาตที่มีสาเหตุมาจากการทำงานของลมที่ผิดปกติไปจากเดิม จะใช้วิธีการรักษาตามคัมภีร์ชวดารหลักๆ คือใช้ยารสร้อนสุขุมเพื่อช่วยในการกระจายเลือดลมและยาเบญจกูลเพื่อปรับสมดุลธาตุภายในร่างกาย[5]จากนั้นจึงให้การรักษาตามอาการ ตัวอย่างชื่อยาตำหรับในคัมภีร์ ยาแก้ลมฉนวนยา ยาตำหรับรักษาแก่นหรรพิการตามคัมภีร์โรคนิทานยาพาพินาศ ยาเบญจจันท์ ยาขมุนุมวาโย กล่าวไว้ในคัมภีร์ชวดาน ยาเบญจอัมพฤกษ์ กล่าวไว้ในคัมภีร์กษัย เป็นต้นและตามด้วยยาบำรุงร่างกายเพื่อให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ร่วมไปถึงการรักษาด้วยการบำบัดการ นวดเส้นประธานสิบเพื่อกระจายเลือดลมให้ไหลเวียนได้ดีขึ้น[8]รวมถึงการแนะนำทำบริหารยืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่ออย่างสม่ำเสมอทุกวันและการรับประทาน

อาหารที่ง่ายมีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ข้าวซ้อมมือ เนื้อมี ปลา ผักและผลไม้ รวมไปถึงการดื่มน้ำสะอาดในปริมาณที่เพียงพอต่อร่างกาย

บทวิจารณ์

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ได้ทราบแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาตตามคัมภีร์ว่ามีวิธีการตรวจ การรักษา และการดูแลผู้ป่วยอย่างไรบ้าง รวมไปถึงได้ทราบกระบวนการรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต ของแพทย์แผนไทยที่ทำการรักษาผู้ป่วยจริง ทำให้ทราบว่า การรักษาตามคัมภีร์แพทย์แผนไทยนั้นสามารถทำการรักษาผู้ป่วยให้มีอาการดีขึ้นได้จริงเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่ไม่สามารถนัดผู้เชี่ยวชาญให้มีการสัมภาษณ์แบบ Focus Group ได้ ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบ Focus Group และควรมีการเก็บบันทึกผลการรักษาของผู้ป่วยว่าระหว่างทำการรักษา จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อการแพทย์แผนไทยในเรื่องของการดูแลผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Department of Disease Control. World Stroke Organization (WSO) 2017. Nonthaburi: 2017. 1017 p.
- Thonghong A, Thepsitha K, Jongpiriyaanan P. The situation stroke in Thailand 2012. Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control. Nonthaburi: 2012.
- ICD-10-TM. Department for Development of Thai Traditional And Alternative Medicine Ministry of Public Health. 1st. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Under Royal Patronage of His majesty the King Printing; 2015.
- Foundations Thai Traditional. Faculty of Thai Traditional Medical (Phasatsongkger). 1st ed. Bangkok: Supawanich Printing; 2009.
- Foundations Thai Traditional. Thai Pharmaceutical Pharmacy. Available 1. Bangkok: Pikanet Printing Center; 2005.
- Towanabutr S. Article Stroke. Thailand Medical Services Profile 2011-2014. Department of Medical services. 1st ed. Nonthaburi; 2015.
- Limtiyayothin A, Chanapon V, Sukmisri K, Butnumphe B, Yuceryikic S, Knalak V. SenPrathan Sib (Roral Tradition). 1st ed. Bangkok: Thai Traditional Medical Council; 2017.